

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 oktober 2009

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van 25 ventôse jaar
XI tot regeling van het notarisambt
om het jaarlijks aantal kandidaat-notarissen
op te trekken**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Renaat LANDUYT**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	3

Voorgaande documenten:

Doc 52 2077/ (2008/2009):

- 001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
002: Amendement.

Zie ook :

- 004 : Tekst verbeterd door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 octobre 2009

PROJET DE LOI

**modifiant la loi du 25 ventôse an XI
contenant organisation du notariat
en vue d'augmenter le nombre annuel
de candidats-notaires**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR
M. **Renaat LANDUYT**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif	3
II. Discussion des articles et votes.....	3

Documents précédents:

Doc 52 2077/ (2008/2009):

- 001: Projet transmis par le Sénat.
002: Amendement.

Voir aussi :

- 004 : Texte corrigé par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Sonja Becq

A. — Vaste leden / Titulaires:

CD&V Sonja Becq, Mia De Schampelaere, Raf Terwingen
MR Olivier Hamal, Olivier Maingain, Marie-Christine Marghem
PS Valérie Déom, André Perpète
Open Vld Sabien Lahaye-Battheu, Carina Van Cauter
VB Bart Laeremans, Bert Schoofs
sp.a Renaat Landuyt
Ecolo-Groen! Stefaan Van Hecke
cdH Clotilde Nyssens
N-VA Els De Rammelaere

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Gerald Kindermans, Lieve Van Daele, Liesbeth Van der Auwera, N David Clarinval, Denis Ducarme, Carine Lecomte, Eric Libert
Thierry Giet, Karine Lalieux, Guy Milcamps
Mathias De Clercq, Herman De Croo, Roland Defreyne
Alexandra Colen, Peter Logghe, Bruno Stevenheydens
Maya Detiège, Bruno Tobback, Ludwig Vandenhove
Juliette Boulet, Fouad Lahssaini
Christian Brodcorne, Joseph George
Sarah Smeyers

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	
<i>CD&V</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>	
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>	
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>	
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	
<i>N-VA</i>	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>	
<i>sp.a</i>	:	<i>socialistische partij anders</i>	
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>	

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
<i>DOC 52 0000/000:</i>	<i>Parlementair document van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000:</i>	<i>Document parlementaire de la 52ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA:</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA:</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV:</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV:</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV:</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	<i>CRIV:</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN:</i>	<i>Plenum</i>	<i>PLEN:</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM:</i>	<i>Commissievergadering</i>	<i>COM:</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT:</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>	<i>MOT:</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 14 juli 2009.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

De heer Stefaan De Clerck, minister van Justitie, herinnert eraan dat de Koning, overeenkomstig artikel 35 van de wet van 25 ventôse jaar XI tot regeling van het notarisambt, gemachtigd is jaarlijks een bepaald aantal kandidaat-notarissen te benoemen. Datzelfde artikel bepaalt evenwel dat dat aantal niet hoger mag liggen dan 60.

De reserve aan kandidaat-notarissen blijkt ontoereikend om te voldoen aan de huidige vraag; tal van kandidaten die nochtans in aanmerking komen, zien er van af te postuleren voor de vacante standplaatsen..

Uitgaande van die vaststelling heeft dit wetsontwerp tot doel het maximumaantal kandidaten dat kan worden benoemd op te trekken.

II. — BESPREKING VAN DE ARTIKEL EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel zijn er geen opmerkingen en het wordt aangenomen met 11 tegen 3 stemmen en een onthouding.

Art. 2

De heer Renaat Landuyt (sp.a) stelt vast dat het uitgangspunt van het ter bespreking voorliggende wetsontwerp, te weten dat er te weinig kandidaat-notarissen zijn ten opzichte van de vraag, op geen enkel cijfergegeven berust. Vooraleer over te gaan tot een verhoging van het aantal kandidaten dat door de Koning kan worden benoemd, ware het echter raadzaam eerst over cijfers te beschikken die aantonen dat het aantal van 60 ontoereikend is. De spreker wenst te vernemen hoeveel notariskantoren vacant blijven doordat er geen kandidaten zijn om ze over te nemen. Kent de minister de oorzaken van die toestand?

De minister van Justitie stipt aan dat momenteel ongeveer 300 laureaten voor een benoeming tot notaris in aanmerking komen. Vastgesteld wordt evenwel dat

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné le présent projet de loi au cours de sa réunion du 14 juillet 2009.

I.— EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DE LA JUSTICE

M. Stefaan De Clerck, ministre de la Justice, rappelle que conformément à l'article 35 de la loi du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat, le Roi est habilité à nommer annuellement un certain nombre de candidats-notaires. La même disposition stipule toutefois que ce nombre ne peut excéder 60 par an.

La réserve de candidats-notaires paraît insuffisante pour satisfaire la demande actuelle: bon nombre de candidats qui se trouvent pourtant en ordre utile s'abstiennent de présenter leur candidature aux emplois ouverts.

Partant de ce constat, le présent projet de loi vise à augmenter le nombre maximal de candidats pouvant être nommés.

II.— DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cette disposition n'appelle aucun commentaire et est adoptée par 11 voix contre 3 et une abstention.

Art. 2

M. Renaat Landuyt (sp.a) constate que le postulat à la base du présent projet de loi – à savoir un nombre de candidats-notaires insuffisant pour faire face à la demande – ne repose sur aucune donnée chiffrée. Or, avant de procéder à l'augmentation du nombre de candidats pouvant être nommés par le Roi, il serait opportun de disposer des chiffres susceptibles d'appuyer la thèse selon laquelle le nombre de 60 est insuffisant. L'intervenant demande notamment combien d'études notariales sont laissées vacantes en raison de l'absence de candidats. Le ministre connaît-il les raisons de cette situation?

Le ministre de la Justice relève que la réserve actuelle de lauréats qui pourraient être nommés, s'élève à environ 300. Force est de constater toutefois qu'un certain

niet alle laureaten zich kandidaat stellen wanneer een notariskantoor of een ambt van geassocieerd notaris vrijkomt.

Volgens de heer *Renaat Landuyt (sp.a)* heeft de aarzeling van de kandidaat-notarissen om zich kandidaat te stellen, vaak te maken met de prijs die de verkopende notaris vraagt.

De beperking van het aantal kandidaat-notarissen tot 60 is er gekomen om de kwaliteit en de objectiviteit van de benoemingen te waarborgen.

De spreker kan zich niet van de indruk ontdoen dat de door de indieners van dit wetsontwerp beoogde verhoging van dat aantal tot 90 alleen maar tot doel heeft degenen die geen goede rangschikking behaalden, alsnog toegang te geven tot het beroep, met alle gevolgen van dien voor de kwaliteit. Het ontbreken van cijfers ter staving van de stelling dat er momenteel te weinig notarissen zijn, toont ten overvloede aan dat de zogenaamde nood aan bijkomende kandidaten niet reëel is.

De minister van Justitie betwist dat dit wetsontwerp een weerslag zal hebben op de kwaliteit van de kandidaat-notarissen en op de objectiviteit van de benoemingen. De voorwaarden om voor het examen te slagen, blijven immers identiek.

Overigens is het de eerste maal dat de wetgever het aantal voor benoeming in aanmerking komende kandidaten wijzigt.

Mevrouw *Clotilde Nyssens (cdH)* erkent dat sommige notariskantoren het moeilijk hebben om in opvolging te voorzien. Soms heeft dat te maken met de weinig aantrekkelijke locatie van de betrokken kantoren.

Heeft dit wetontwerp, via de ermee beoogde optrekking van het aantal kandidaten, alleen maar tot doel het aantal kandidaten te verhogen die eventueel interesse kunnen hebben voor de vacante plaatsen?

Voorts wenst zij te vernemen of het door de indieners van het wetsontwerp aangehaalde tekort aan kandidaten specifiek betrekking heeft op de notarissen-titularissen. Wat met de geassocieerd notarissen?

De heer *Raf Terwingen (CD&V)* weet dat het notarisambt met een aantal praktische problemen kampt.

Niet alleen is het moeilijk kandidaten te vinden die de door titularissen vacant gelaten kantoren willen overnemen, maar bovendien wil een aantal kandidaten niet langer als geassocieerd notaris tot een notariskantoor toetreden.

nombre de ces lauréats ne posent pas leur candidature lorsqu'une étude devient vacante ou qu'une fonction de notaire associé est ouverte.

M. Renaat Landuyt (sp.a) estime que la réticence des candidats-notaires à se poser candidats est souvent liée au prix demandé par le notaire cédant.

La limitation du nombre de candidats-notaires à 60 a été voulue afin de garantir la qualité et l'objectivation des nominations.

L'intervenant ne peut se départir de l'impression qu'en portant ce nombre à 90, les auteurs du présent projet de loi veulent uniquement permettre à ceux qui ne sont pas parvenus à se classer utilement d'accéder néanmoins à la profession et ce, au détriment de la qualité. L'absence de chiffres étayant les affirmations selon lesquelles le nombre actuel est insuffisant démontre à suffisance que le besoin allégué n'est pas réel.

Le ministre de la Justice conteste l'allégation selon laquelle le présent projet de loi aura une incidence sur la qualité des candidats-notaires et le caractère objectif des nominations. Les conditions de réussite du concours restent en effet identiques.

Par ailleurs, ce n'est pas la première fois que le législateur modifie le nombre de candidats pouvant être nommés.

Mme *Clotilde Nyssens (cdH)* reconnaît que certaines études notariales peinent à trouver un repreneur. La raison tient parfois à la localisation, peu attrayante, de l'étude concernée.

En augmentant le nombre de candidats pouvant être nommés, le projet de loi à l'examen vise-t-il seulement à augmenter le nombre de candidats qui pourraient éventuellement être intéressés par les places vacantes?

Par ailleurs, le nombre insuffisant de candidats, épinglé par les auteurs du projet de loi, concerne-t-il en particulier les notaires titulaires d'une étude? Qu'en est-il des notaires associés?

M. *Raf Terwingen (CD&V)* n'ignore pas que le notariat est confronté à un certain nombre de problèmes pratiques.

Outre la difficulté de trouver des candidats susceptibles de reprendre les études laissées vacantes par leur titulaire, un certain nombre de candidats ne souhaitent pas non plus rejoindre une étude en qualité de notaires associés.

De ter bespreking voorliggende wetswijziging is een eerste stap naar een oplossing. De Koning zal, rekening houdend met de voorgestelde nieuwe maximumlimiet, moeten toezien op een efficiënte spreiding.

Dat neemt echter niet weg dat de kwaliteit moet gewaarborgd blijven: een garantie daarvoor wordt geboden door het examen waarvoor elke kandidaat-notaris moet slagen om toegang te krijgen tot het beroep. Het staat aan de benoemingscommissies erop toe te zien dat die kwaliteit wordt gehandhaafd en dat de voorkeur uitgaat naar objectieve criteria.

De heer Eric Libert (MR) wenst te weten welke proeven de kandidaat-notarissen moeten afleggen: gaat het om een vergelijkend dan wel om een gewoon examen? Die nuance is niet onbelangrijk: indien het om een examen gaat, kan de Koning van alle laureaten 90 kandidaten benoemen, terwijl in het geval van een vergelijkend examen slechts de eerste 90 kunnen worden benoemd.

De minister bevestigt dat de kandidaten om benoemd te kunnen worden, batig gerangschikt moeten zijn. Bij de benoeming wordt overigens rekening gehouden met een heel nauwkeurige verdeling tussen Nederlands- en Franstaligen.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) verwijst naar de uitspraken van de minister bij de bespreking van dit wetsontwerp in de Senaat. De minister maakte in dat verband gewag van een meningsverschil tussen de Federatie van notarissen en de benoemingscommissie voor het notariaat. De Federatie is namelijk voorstander van een verhoging van het aantal kandidaten, terwijl de benoemingscommissie daar tegen gekant is, aangezien zij de voorkeur geeft aan een strenge selectie.

Vooraleer men een standpunt inneemt over een eventuele verhoging zoals die in de ter bespreking voorliggende tekst wordt voorgesteld, ware het wenselijk de argumenten van de beide partijen te aanhoren.

Mevrouw Sarah Smeyers (N-VA) vraagt zich af of de huidige verdeling van de kandidaten (36 Nederlandstaligen tegenover 24 Franstaligen) *mutatis mutandis* behouden zal blijven als het aantal kandidaten toeneemt.

Voor het overige meent de spreekster dat de naar voren geschoven verhoging geen invloed zal hebben op de kwaliteit van de kandidaten, aangezien de proef en het slaagpercentage geen wijzigingen ondergaan.

Bovendien is het in het wetsontwerp voorgestelde aantal een bovengrens. De Koning was in het verleden niet verplicht jaarlijks systematisch 90 laureaten te benoemen, en zal dat ook nu niet hoeven te doen.

La modification législative proposée est un début de solution. Compte tenu de la nouvelle limite maximale proposée, le Roi devra veiller à une répartition adéquate.

Ceci dit, il est évident que la qualité doit être préservée: l'examen que tout candidat notaire doit réussir pour accéder à la profession est le garant de cette qualité. Il revient aux commissions de nomination de veiller à préserver cette qualité et à privilégier des critères objectifs.

M. Eric Libert (MR) demande quelle est la nature des épreuves auxquelles doivent se soumettre les candidats notaires: s'agit-il d'un concours ou d'un examen? La nuance est importante car si s'il s'agit d'un examen, le Roi pourra nommer 90 candidats parmi l'ensemble des lauréats alors que s'il s'agit d'un concours, il ne pourra nommer que les 90 premiers.

Le ministre confirme que pour être nommé, il faut être classé en ordre utile. Les nominations tiennent par ailleurs compte d'une proportion bien précise de francophones et néerlandophones.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) évoque les déclarations du ministre lors de la discussion du présent projet de loi au Sénat. Le ministre faisait état de divergences d'opinion entre la Fédération des notaires, favorable à l'augmentation du nombre de candidats, et la commission de nomination pour le notariat qui y est opposée car elle privilégie une sélection stricte.

Avant de prendre position sur l'augmentation éventuelle proposée par le texte à l'examen, il serait préférable d'entendre les arguments des uns et des autres.

Mme Sarah Smeyers (N-VA) se demande si la proportion actuelle de candidats francophones (24) et néerlandophones (36) sera maintenue *mutatis mutandi* en cas d'augmentation du nombre de candidats.

Pour le reste, l'intervenante est d'avis que l'augmentation proposée n'aura pas d'impact sur la qualité des candidats, l'examen et les conditions de réussite de cet examen restant identiques.

En outre, le nombre proposé dans le texte est une limite maximale. Comme par le passé, le Roi ne sera pas tenu de nommer systématiquement 90 candidats par an.

Voor het overige vraagt het lid naar de impact van de hervorming van het notariaat en van het feit dat het beroep toegankelijk werd gemaakt voor kandidaten die niet noodzakelijk familielid zijn van een notaris in functie. Welke evolutie hebben de associaties doorgemaakt?

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V) verwijst naar het advies van de benoemingscommissie voor het notariaat, die een aantal opmerkingen heeft gemaakt over de stage die de kandidaten moeten volgen. De commissie stelt vast dat die stage de jongste jaren steeds meer gespecialiseerd is; de stagiairs doen hun stage immers bij een enkele notaris, die doorgaans gespecialiseerd is in een welbepaald aspect van het notariaat. Het wordt dus steeds moeilijker erop toe te zien dat de kandidaat-notarissen over de vereiste algemene kennis beschikken. Om dat knelpunt weg te werken, stelt de commissie voor dat de kandidaten in de loop van hun stage van werkgever wisselen. Volgens de spreker verdient dit voorstel enige aandacht.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) herinnert eraan dat het aantal laureaten (60) niet zomaar willekeurig is gekozen; bij het vaststellen van dat aantal werd immers rekening gehouden met de noden van het beroep, waarnaar een gekwantificeerde evaluatie werd verricht. Bovendien ligt het in de bedoeling een welbepaald niveau te waarborgen; dit is een essentieel aspect van de hervorming van het notarisambt.

De spreker betreurt dat de commissie voor de Justitie zich moet uitspreken over een voorstel zonder over cijfers te beschikken — hoewel die onontbeerlijk zijn om de tekst met kennis van zaken te bespreken —, en zonder de benoemingscommissie te horen.

De minister van Justitie constateert dat de door de heer Landuyt aangehaalde evaluatie manifest onjuist is. Een aantal vacante ambten (Florenville, Saint-Hubert, Florennes enzovoort) zijn namelijk meermaals bekendgemaakt, maar niemand heeft zich kandidaat gesteld. Dezelfde vaststelling geldt voor Brussel, waar voor veel kantoren geen overnemer wordt gevonden (bijvoorbeeld door de omvang of de ongunstige reputatie van het kantoor).

Voor het overige is er voor een vacant ambt vaak maar één kandidaat. Ook dat is een ongezonde situatie, want ze verhindert de troeven van kandidaten tegen elkaar af te wegen, alsmede de in voorkomend geval meest geschikte persoon in een ambt te benoemen.

Het klopt dat de vroegere voorzitter van de benoemingscommissie voor het notariaat er een onwrikbare mening op na hield over de mogelijkheid het aantal

Pour le reste, Mme Smeyers souhaiterait connaître l'impact de la réforme du notariat et de l'ouverture de la profession à des candidats qui ne sont pas nécessairement apparentés à des notaires en fonction. Quelle a été l'évolution en ce qui concerne les associations?

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V) évoque l'avis de la commission de nomination du notariat qui a émis quelques observations en ce qui concerne le stage auquel les candidats doivent se soumettre. La commission constate que ces dernières années, ce stage s'est de plus en plus spécialisé: les stagiaires effectuent en effet leur stage auprès d'un seul et même employeur, généralement spécialisé dans un domaine précis du notariat. Il est par conséquent de plus en plus difficile de s'assurer que les candidats notaires disposent des connaissances générales nécessaires. Pour remédier à cette difficulté, la commission propose de privilégier une rotation des employeurs au cours du stage. L'intervenante juge qu'il convient d'être attentif à cette proposition.

M. Renaat Landuyt (sp.a) rappelle que le nombre 60 n'avait pas été fixé de manière arbitraire mais tenait compte des besoins de la profession qui avait fait l'objet d'une évaluation quantifiée et de la volonté de garantir un certain niveau. Il s'agissait là d'un point essentiel de la réforme du notariat.

L'intervenant regrette que la commission de la Justice soit appelée à se prononcer sur un texte sans disposer des chiffres pourtant indispensables pour pouvoir l'examiner en connaissance de cause et sans entendre la commission de nomination.

Le ministre de la Justice constate que l'évaluation évoquée par M. Landuyt est manifestement incorrecte. Un certain nombre de places vacantes (Florenville, Saint-Hubert, Florennes...) ont en effet été publiées à de multiples reprises mais aucun candidat n'a postulé. Le même constat a pu être opéré à Bruxelles où de nombreuses études ne trouvent pas de repreneur (en raison, par exemple, de la dimension de l'étude ou de sa mauvaise réputation).

Pour le reste, il arrive souvent que pour un poste vacant, il n'y ait qu'un seul candidat. Cette situation est également malsaine car elle ne permet pas de comparer les atouts des uns et des autres et de nommer à un poste la personne qui conviendrait le mieux.

Il est exact que l'ancien président de la commission de nomination avait une opinion fort arrêtée sur la possibilité d'augmenter le nombre de candidats pouvant

benoembare kandidaten te verhogen. De nieuwe commissie heeft op dat punt een minder uitgesproken mening.

Zelf meent de minister dat het ter bespreking voorliggende wetsontwerp de objectivering en de kwaliteit van de benoemingen in het notariaat geenszins in gevaar brengt, doch dat het tegemoet komt aan een behoefte waarvan hijzelf getuige is geweest bij de benoemingen waartoe hij sinds zijn ambtsaanvaarding is moeten overgaan. Het klopt dat hij niet over algemene cijfers voor het hele land beschikt, maar wel op de hoogte is van sommige lokale tendensen. Niettemin is hij ervan overtuigd dat een en ander een algemene malaise weerspiegelt.

De minister herinnert eraan dat de huidige reserve sedert 2001 iets meer dan 300 kandidaten telt. 157 van de betrokkenen (van wie 99 Nederlandstaligen en 58 Franstaligen) hebben ervoor gekozen als notaris in een associatie te treden. De anderen hebben zich nooit kandidaat gesteld.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) constateert dat de huidige toestand wellicht erop terug te voeren is dat men bij de hervorming van het notariaat geen kantoren heeft willen afschaffen, noch nieuwe heeft willen oprichten. De gewijzigde territoriale bevoegdheden van de notarissen en de concentratie van kantoren in de stadscentra heeft logischerwijs geleid tot een daling van het aantal kandidaten dat interesse betoont voor de geografisch minder aantrekkelijke kantoren.

Toen de hervorming van het notariaat werd aangenomen, was die evolutie trouwens bekend.

De spreker constateert dat de Senaat momenteel verscheidene wetsvoorstellen over het notariaat behandelt, waarbij geleidelijk een terugkeer naar het verleden zou worden verankerd. Het ware verkieslijk die wetsvoorstellen gezamenlijk te bespreken, en de tijd te nemen om de huidige situatie te evalueren.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) vraagt zich af of de verhoging van het aantal kandidaat-notarissen de door de minister geschetste knelpunten kan verhelpen; voorts pleit hij er nogmaals voor dat nauwkeuriger cijfers worden bekendgemaakt en dat de benoemingscommissie kan worden gehoord.

Volgens *mevrouw Marie-Christine Marghem (MR)* is het opgeworpen probleem vrij eenvoudig.

De kandidaten die voor het notariaatsexamen zijn geslaagd, kunnen niet worden gedwongen zich kandidaat

être nommés. La nouvelle commission a pour sa part une position moins tranchée.

Pour sa part, le ministre juge que le projet de loi à l'examen ne remet nullement en cause l'objectivation et la qualité des nominations au sein du notariat mais répond à un besoin dont il a été, lui-même, témoin à l'occasion des nominations auxquelles il a dû procéder depuis son entrée en fonction. Il est exact qu'il ne dispose pas de chiffres généraux concernant l'ensemble du pays mais bien de certaines tendances locales dont il est néanmoins persuadé qu'elle reflète un malaise général.

Le ministre rappelle que dans la réserve actuelle, se trouvent un peu plus de 300 candidats depuis 2001. Parmi eux, 157 (99 néerlandophones et 58 francophones) ont choisi de travailler comme notaires associés depuis 2001. Les autres lauréats n'ont jamais proposé leur candidature

M. Renaat Landuyt (sp.a) constate que la situation actuelle résulte sans doute de ce que, lors de la réforme du notariat, l'on n'a pas voulu supprimer d'études ni en créer de nouvelles. La modification des compétences territoriales des notaires et la concentration d'études dans les centres urbains ont logiquement conduit à une diminution du nombre de candidats intéressés par les études les moins attrayantes géographiquement.

Cette évolution était d'ailleurs connue au moment de l'adoption de la réforme du notariat.

L'intervenant constate que le Sénat traite actuellement plusieurs propositions de loi concernant le notariat qui consacrent, progressivement, un retour vers le passé. Il serait préférable d'examiner ces propositions de loi dans leur ensemble et de prendre le temps d'évaluer la situation actuelle.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) se demande si l'augmentation du nombre de candidats-notaires est de nature à remédier aux problèmes évoqués par le ministre et plaide à nouveau pour que des chiffres plus précis soient communiqués et que la commission de nomination puisse être entendue..

Mme Marie-Christine Marghem (MR) estime que le problème posé est assez simple.

L'on ne peut pas obliger les lauréats de l'examen du notariat à postuler à des places vacantes, peu

te stellen voor weinig aantrekkelijke, vacante ambten. Waarom wordt het aantal benoembare kandidaten niet daadwerkelijk verhoogd, met dien verstande dat die bijkomende kandidaten hoe dan ook voor hetzelfde examen geslaagd zullen moeten zijn? Terzijde wijst de spreker er ook op dat het met het welslagen voor een examen geenszins een voorbarig oordeel kan worden geveld over de toekomstige beroepsbekwaamheid van de notaris.

Het klopt dat wanneer men het voor benoeming in aanmerking komende aantal kandidaten optrekt, men statistisch de kansen verhoogt mensen aan te treffen die voor de betrekking belangstelling hebben. Als die verhoging van het kandidatenaantal geen effect sorteert, zal men daaruit de conclusies moeten trekken en de zaak verder in beraad nemen.

De heren Renaat Landuyt (sp.a) en Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) dienen amendement nr. 1 (DOC 52 2077/002) in om het maximumaantal kandidaten voor het jaar 2010 te beperken. Het amendement draagt een constructieve oplossing aan: met een dergelijke beperking kunnen de concrete effecten van de maatregel worden geëvalueerd en kan worden nagedacht over langetermijnoplossingen.

De heer Raf Terwingen (CD&V) acht het amendement inopportuun omdat het in de wet een welbepaald jaartal opneemt. Overigens, zoals de tekst thans is geredigeerd, voorziet hij gewoon in een mogelijkheid voor de Koning: 90 is slechts een maximumaantal.

*

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 11 tegen 3 stemmen en een onthouding.

Artikel 2 wordt aangenomen met 11 tegen 3 stemmen en een onthouding.

De commissie merkt op dat de Nederlandse versie van het opschrift en de inleidende volzin van artikel 2 van het wetsontwerp moeten worden gecorrigeerd ("wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt" in plaats van "wet van 25 ventôse jaar XI tot regeling van het notarisambt").

Het gehele wetsontwerp zoals het werd gecorrigeerd wordt aangenomen met 11 tegen 3 stemmen en een onthouding.

De rapporteur,

Renaat LANDUYT

De voorzitter,

Sonja BECQ

attrayantes. Pourquoi ne pas augmenter, en effet, le nombre de candidats pouvant être nommés, dans la mesure où de toute façon, ces candidats supplémentaires devront eux aussi avoir réussi le même examen. Incidemment, l'intervenante relève que la réussite d'un examen ne préjuge en rien de la qualité professionnelle future du notaire.

Il est exact que si on augmente le nombre de candidats qui peuvent être nommés, on augmente statistiquement les chances de trouver des personnes souhaitant postuler. Si cette augmentation reste sans effet, alors il conviendra d'en tirer les conséquences et de poursuivre la réflexion sur la question.

M. Renaat Landuyt (sp.a) et Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) déposent l'amendement n° 1 (DOC 52 2077/002) visant à limiter l'augmentation de candidats pour la seule année 2010. Cet amendement se veut une solution constructive: pareille limitation permettra d'évaluer les effets de la mesure sur le terrain et de réfléchir à des solutions à long terme.

M. Raf Terwingen (CD&V) juge l'amendement inopportu dans la mesure où il inscrit dans la loi une année déterminée. Par ailleurs, dans sa rédaction actuelle, le texte prévoit une simple possibilité pour le Roi: le nombre de 90 constitue seulement un nombre maximal.

*

L'amendement n° 1 est rejeté par 11 voix contre 3 et une abstention.

L'article 2 est adopté par 11 voix contre 3 et une abstention.

La commission remarque que la version néerlandaise de l'intitulé et la phrase introductive de l'article 2 du projet de loi doivent être corrigées ("wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt" au lieu de "wet van 25 ventôse jaar XI tot regeling van het notarisambt").

L'ensemble du projet de loi, tel que corrigé, est adopté par 11 voix contre 3 et une abstention.

Le rapporteur,

Renaat LANDUYT

La présidente,

Sonja BECQ